

Nr 103.

Godkänd av första kammaren den 7 april 1922.

Godkänd av andra kammaren den 8 april 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående beredande åt vissa från småskoleseminarier utexaminerade lärarinnor av behörighet att undervisa i den egentliga folkskolan.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 8.)

(Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 4.)

Till Konungen.

Enskild motionär har gjort framställning, att utredning måtte komma till stånd angående lämpligaste sättet att genom tvåårig ytterligare utbildning bereda från småskoleseminarier utexaminerade lärarinnor, som en tid tjänstgjort i små- eller folkskola, full kompetens att undervisa i den egentliga folkskolan.

I den ordning, 46 § riksdagsordningen stadgar, har yttrande inhämtats från skolöverstyrelsen, vilket yttrande bilagts vederbörande utskotts utlåtande.

Här avsedda fråga har diskuterats under ett tjugotal år, och i över tio år har den varit föremål för utredning. Något förslag till dess lösning har dock ej blivit för riksdagen framlagt, fastän frågan genom den vidtagna ombildningen av småskoleseminarierna och den utvidgning och fördjupning av småskolläroinneutbildningen, som därav följt, synes hava kommit i ett väsentligt gynnsammare läge än tidigare. I varje fall är det, även om fullt stadgade erfarenheter angående resultatet av småskoleseminariereformen ännu ej föreligga, tydligt, att de omständigheter icke längre äga giltighet, från vilka folkundervisningskommittén uti sitt i december 1911 avgivna utlåtande utgick, då den ansåg sig ej kunna godtaga tanken, att förtjänta småskolläroinnor skulle kunna be-

redas inträde i folkskoleseminariums andra eller tredje klass, utan förordade inrättandet av en särskild treårig folkskoleseminariekurs för småskollärarinnor, som ville vinna behörighet som folkskollärare.

Riksdagen behjärtar motionens syfte att bereda begåvade och förtjänta småskollärarinnor möjlighet att utbilda sig för vinnande av behörighet att anställas såsom ordinarie folkskollärarinnor och att därigenom giva folkskolan ett tillskott av lärarkrafter, som med hänsyn till rådande folkskolläraryrkebrist helt visst vore väl behöfligt. Belysande i sistnämnda hänseende är den redogörelse rörande lärarbristens omfattning, som lämnats i bilagan åttonde huvudtiteln sid. 498 och följande vid 1921 års riksdag. Av denna redogörelse framgår, att den 1 maj 1920 antalet vakanta tjänster i den egentliga folkskolan uppgick till 1,103 eller mer än 11 procent av totala antalet tjänster. Å nämnda 1,103 vakanta tjänster vikarierade endast 239 lärarkrafter med formellt full kompetens. Av vikarierna utan dylik kompetens voro 557 småskollärare (lärarinnor). Vikariatet för tjänstlediga lärare utgjorde vid samma tid 724, tillgängliga fullt kompetenta vikarier funnos till ett antal av 410; av övriga vikarier voro 154 småskollärare (lärarinnor). Genom öppnandet av en sådan utbildningsmöjlighet för småskollärarinnor, som här avses, skulle folkskolan erhålla ett tillskott av praktiskt prövade lärarkrafter. En sådan reform skulle tillika för småskollärarinnorna få en eggande innebörd, som skulle verka befruktande på deras arbete, och härigenom även på småskolestadiet bliva till gagn för vår folkundervisning.

Visserligen säger sig skolöverstyrelsen, med behjärtande av motionärens syfte, alltfört ha sin uppmärksamhet riktad på den förevarande frågan, men då denna så länge stått på dagordningen utan att vinna någon lösning, synes riksdagen anledning föreligga att från riksdagens sida uttala, att frågans avgörande nu bör skyndsamt förberedas.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om utredning angående lämpligaste sättet att genom tvåårig ytterligare utbildning bereda från småskoleseminarier utexaminerade lärarinnor, som en tid tjänstgjort i små- eller folkskola, full kompetens att undervisa i den egentliga folkskolan.

Stockholm den 8 april 1922.

Med undersåtlig vördnad.